

geladás.

si divatárúsné tisztelettel ér...

Tisztelettel. Leopold Borbála.

szi építkezési lényre

porátly templom mel...

zi írt

ni vagy saját üzlethely...

Berger Henrik.

tal

atnak:

készülék

raktára

és nyári nyók.

endők,

ALCZÁK,

mi felöltök.

szekrények és dök

szertint nagyváradi levő

berendezve

get új butorokkal

kr.

borok.

borok.

borok.

spár L. bérnök.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft. — kr. ...

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötásasos petisörért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több...

A nép.

Mióta a világ fenáll, a zsarnokok mindig vak eszköznek tekintették a népet...

De másfelől, ha arról volt szó, hogy a nép terhein könnyíteni kell; ha az volt hangsúlyozva...

Ha a nép, érzéve erejét, hatalmát, — az ellene intézett csapások folytán, elnyomói ellen zúgolódott s kitoróbban volt; az önkény vakeszközei majd mindig találták módot arra...

Majd, midőn a zsarnokság arra törekedett, hogy önző céljait győzelemre juttassa, látván, hogy egyenes uton nem boldogulhat; rászedés, csalás útján is igyekezett felhasználni a népet...

Igy látjuk a hajdanokban, hogy a rómaiak nagyszerű játékokat rendeztek a nép számára, hogy ezek által a politikai s társadalmi irányról s az elterjedt kórkörről a nép figyelmét elfordítsák...

Igy láttuk a legközelebbi időkben Franciaországban, hogy a nép, elaltatva a régi francia császárság viszszaugyorgó fényétől, saját jövőjét vette kezébe, midőn könnyelműen megszállta a császárságot...

Szóval a nép mindig felhasználható és felhasználatik eszközül, midőn a hatalmasok érdekei úgy kívánják. Pedig a népfenség eszméjén alapszik az alkotmányos államok szerkezete.

Aki a parlamentáriszmust becsüli, a népfönséget is el kell ismernie; mert népképviselői alapon nyugszik minden parlamentáris ország alkotmánya!

Azon kérelhetlen logika alól ki nem huzhatja magát egy államférfi sem, — hogy a népfönséget tisztelje, mert külföldben el nem fogadhatja a népképviselői rendszer következményét, a választást sem!

Sokan azonban csak színleg mutatnak tiszteletet a nép iránt; míg tetteik s egész magaviseletükkel a nép iránti ellenszenvéik létezését igazolják!

Különös jelenségnek tartjuk, hogy Szilvay volt miniszterelnök legközelebb a pozsonyi választók előtt jónak látta hangsúlyozni, hogy a befolyásos férfiak oda törekedjenek, mikép a nép tisztelje és támogatja a fenálló kormányt!

Helyes nézet, oda intézni a törekvéseket, hogy a nép általában az alkotmányos kormányt tisztelje és támogatja. Hanem igen különösen jön ki e nyilatkozat épen oly államférfi szájából, aki egy alkalommal kijelenté, hogy a

A nép.

Mióta a világ fenáll, a zsarnokok mindig vak eszköznek tekintették a népet...

De másfelől, ha arról volt szó, hogy a nép terhein könnyíteni kell; ha az volt hangsúlyozva...

Ha a nép, érzéve erejét, hatalmát, — az ellene intézett csapások folytán, elnyomói ellen zúgolódott s kitoróbban volt; az önkény vakeszközei majd mindig találták módot arra...

Majd, midőn a zsarnokság arra törekedett, hogy önző céljait győzelemre juttassa, látván, hogy egyenes uton nem boldogulhat; rászedés, csalás útján is igyekezett felhasználni a népet...

Igy látjuk a hajdanokban, hogy a rómaiak nagyszerű játékokat rendeztek a nép számára, hogy ezek által a politikai s társadalmi irányról s az elterjedt kórkörről a nép figyelmét elfordítsák...

Igy láttuk a legközelebbi időkben Franciaországban, hogy a nép, elaltatva a régi francia császárság viszszaugyorgó fényétől, saját jövőjét vette kezébe, midőn könnyelműen megszállta a császárságot...

Szóval a nép mindig felhasználható és felhasználatik eszközül, midőn a hatalmasok érdekei úgy kívánják. Pedig a népfenség eszméjén alapszik az alkotmányos államok szerkezete.

Aki a parlamentáriszmust becsüli, a népfönséget is el kell ismernie; mert népképviselői alapon nyugszik minden parlamentáris ország alkotmánya!

Azon kérelhetlen logika alól ki nem huzhatja magát egy államférfi sem, — hogy a népfönséget tisztelje, mert külföldben el nem fogadhatja a népképviselői rendszer következményét, a választást sem!

Sokan azonban csak színleg mutatnak tiszteletet a nép iránt; míg tetteik s egész magaviseletükkel a nép iránti ellenszenvéik létezését igazolják!

Különös jelenségnek tartjuk, hogy Szilvay volt miniszterelnök legközelebb a pozsonyi választók előtt jónak látta hangsúlyozni, hogy a befolyásos férfiak oda törekedjenek, mikép a nép tisztelje és támogatja a fenálló kormányt!

Helyes nézet, oda intézni a törekvéseket, hogy a nép általában az alkotmányos kormányt tisztelje és támogatja. Hanem igen különösen jön ki e nyilatkozat épen oly államférfi szájából, aki egy alkalommal kijelenté, hogy a

népgyűlésekre nem ad semmit, hogy a „nép” czime alatt tett kívánatoknak fontosságát nem tulajdonít!

Az is feltűnik, hogy a nevezett volt miniszterelnök ur egész minisztersége alatt soha nem mutatott oly tényeket, melyek azt mutatták volna, hogy a nép érdekeit szívén viseli; sőt az ő minisztersége alatt készült el azon törvényjavaslat is, mely a nép választási jogát megszorítja, bár az még — szerencsére — törvényt még nem válhatott.

De meg bizony, az ország nyomorúságos állapota épen a népet éri legközelebből; pedig ez állapot a Szilvay-kormány alatt következett be. Nem vehetjük tehát komolyan Szilvay nyilatkozatát, miszerint a népre nagyobb súlyt fektet, mint eddigé!

Vagy gunyunk tartjuk azt, oly államférfi szájából, aki eddig — úgy látszott — megvetette a népet; bár a népválasztás eredményét, a választást elfogadta. —

Vagy a szükség érzetét tolmácsolja az, a miniszteri tapasztalatok alapján. Mindenesetre érdekes fordulat a népre hivatkozás oly államférfiútól, aki eddig a népet értéktelen tömegnek tartotta. —

Egyébiránt a nép — bármint mondanak Szilvay és elvtársai, nem fogadhat szót, hogy a közönséges kormányt támogatja. —

A nép a szabadság harcosa; s a haza függetlenségére törekszik és az elosztó korszak mai rendszernek — természetesen ellensége, és előbb-utóbb fellemeli győzelmes zászlaját — elvellenneinek fejei felett!

A nép az állam alapja! A nép a nemzeti közvélemény érkeke, irányítóje, hatalmas. A nép erős, hatalmas. Jaj annak, aki ellensége!

Előbb-utóbb lerázza magáról a rabjágát, legyen az anyagi, vagy szellemi viszonyok közt; s tör előre és pedig épen a szabadság és közmivvelődés érdekében, melyet már eddigéig is meghódított, holott az ezélett egyes osztályok tulajdona volt!...

A szabadságra, mivelődésre törekvő nép az ország jövőjének legfőbb biztosítéka!

Az ellenek egyesülését illetőleg a „Magyar Ujság” tegnapi száma azon nézetét nyilvánítja, hogy az teljesíteni fog, ha a képviselők a szünet után Budapestre érkeznek. Ugy legyen!

A szemlélmegyei baloldali párt elfogadja azon azon javaslatot, hogy az ellenzéki árnyalatok egyesítésére a párt a maga részéről is közreműködik.

Dunaszerdahelyen máj. 4-kén lesz a képviselőválasztás. Bittonak még nincs ellenjelölője. —

48-as pártú Tokodi Ágoston, a jobboldali Bölönyi Ödön. Természetes, hogy ez utóbi győzelméről szó sem lehet.

Örömhír. Szapári gr. belügyér megmutatta, hogy áprillóban nemcsak a bolondját lehet jární ő ugyanis azt az okos dolgot vitte véghez, hogy elhatározta a megyék kikerekítéséről szóló t. javaslatot visszavonni. Nagyon okos. De hát nem lehetett volna ezt előbb tenni, míg a közönséget fel nem zaklatták vele? Hanem azért jobb későn, mint soha.

Kossuth és Deak iratainak nagy részét tűzbe dobták. Mely sajnálattal veszi e hirt bizonyára minden magyar ember. Ki tudja, mily fontos okmányok lettek ott a lángok martalékává?!

A delegáció elé interpelláció terjesztetik, miért nem használja a magyar nyelvét akkor a közös hadügyéség, midőn a magyar törvényhatóságokkal érintkezik? Ohajtuk, hogy ez igen jogos felszólalásnak, melynek már mi is több ízben adánk kifejezést, fogadta legyen.

Hivatalos. Ö cs. és apostoli kir. felsége I. évi márczius 28-ról kelt legfelsőbb elhatározással, bár Lederer Károly rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek, Washingtonból való visszahivatása alkalmával, hosszas és hasznos szolgálatainak elismerésül, a cs. Lipót-rend közepkeresztjét díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A fővárosi polgárok kérvényezni akarnak, hogy az ott különálló törvényszékek egyesíttessenek.

Az osztrák-magyar monarchia konstitúcióját nagy követé, Zichy Ferenc gr. tiszteletere a bécsi török követ lakomát rendezte. Zichy a török fővárosba érkezése után rögtön a szultánhoz vezetett innepélyességgel, azután a nagy vezérhez megy.

Andrássy gr. sürgönyét, írja a Napló, a kurtához, gr. Paar követ ápril 9-dikén olvasta fel Antonelli bíbornoknak, egyszersmind hátrahagyván e sürgöny másolatát. A bíbornok egyelőre azt válaszolta, hogy csak azt mondhatja, a mit az e tárgyban tett szóbeli elterjesztések alkalmával felelt, azt t. i., hogy az encyklikát a pápa elvállalja a személyes és az egyedüli felelősséget. E sürgönyről szólván, még megemlíthetjük, hogy az tulajdonképen osztrák ügyet, vagy is a pápának az osztrák hitfelekezeti törvényjavaslatok tárgyában kelt encyklikáját illetlen, Andrássy gróf e jegyzék ügyében az osztrák kormánytal tárgyalásokat folytatott s a sürgöny szintűg visszatükrözött az osztrák kormányban, mint a külügyi hivatalnak nézetét.

A bajor hercegi pár, Gizella főhercegnasszony és Lipót e hó 17-én Bécsben ültek meg Rudolf koronaherceg névnapiját.

Kálnoki gr., mint követ, szombaton utazott el Koppenhágába.

Szatmármegyéből egyik derék elvtársunktól vettük a következő sorokat: Kedves barátom! Mint az állami önállóság egyik szilárd harcosához intézek hozzád egy hazafias kérést.

Midőn a hét évig uralkodó párt saját művét elborzadva, bomladozni kezdett, az egész hazában egyetlen óhajtott nyilvánult, egyesíteni a szabadelvű árnyalatokat s egyesüléssel megdönteni a tehetetlenné vált kormánypartot;

kedvesének megengedni, hogy rózsás ajkaira egy csókot lojpon. E társaságot egy nő és három férfi alkotá. —

Minthogy pedig lovgagias nemzetünk nézetei szerint mindenkor a gyöngéd nemhez tartozókat illeti az elsőség: szóljunk először is a nőről. —

Ez legfőkébb 22—25 éves lehetett; termete kisdéd, de szabályos és finom; kezei, melyeket minden erősebb dörgecs alkalmával bizonyos kellemmel nuom fuiret, piczikék és bizonyos formájúak, hogy még Lord Byron kedvese: Jamba grófnő is, — kinek pedig tudva levőleg csodaszép kezei voltak, — irigy lehetne éretteők róla. —

a kezdeményezést a nemzet képviselőitől várta, fentartva magának a végelhatározást, azonban a kezdeményező képviselők a helyett, hogy a nemzetet vagy legalább választóikat megkérdeznék, s a helyett, hogy a nemzettel a kiegyezkedés előfeltételeit eleve megösmertetnék, önmagok közt már a keresztelében összevesszék, mintha csak a felett vitakoztak volna, hogy Muhamed után két próféta volt-e vagy négy? En hazafias szándékukat nem vonom kétségbe, de hogy a közönségnek nem hű képviselői, ez kétségtelen; és hogy egy része legalább is Washingtonnak képzelte magát, az is bizonyos. Ha még önsaját körükre szoritkoznak a vizsály, hagyják; de át fog az szívárogni a nemzet testébe és meghusítja a jövő választásokat. Ugyanezért ily kiskorú képviselő mellett a nemzetnek magának kellett volna szavatálnia, az „Abauj-kassai közlöny”-ben meg pendített felső magyarországi ellenzéki szövetség mintájára, közölmésemert nyert lapodban kezdeményezve alsó magyarországi ellenzéki szövetséget. Ily ellenzéki szövetségek határozatai nyomatosabbak lennének, mint egyes választókerületek nyilatkozatai, s ha egybe használna lenne is, delegáltabb megmentik a nemzetet a képviselő urak által gyakorlatba vett s zétforgácsolástól, fenttartják a statusquot addig, míg a nemzet megszabadul a jelen képviselőháztól. (Ládvözi barátod Cz. I.)

Örömmel ragadnék meg az alkalmat, hogy tisztelet barátunk nézetéhez képest, igyekeznék megaplatítani a felső magyarországi ellenzéki kört. De attól tartunk, hogy tán keletlen s nyugoti ellenzéki körök alakítása is eszébe jut valakinek; s akkor nem lévén összetartó erő a központban, a széthúzásra még több irányban lehet alkalom; holott egyesülést akarunk! Mi azt óhajtanók, ha az összes elvű barunk, vagy ha tetszik, közjogi ellenléteket képviselő kezdeményezése folytán, az ország fővárosában országos ellenlétegyülés hívhatók össze, s ott szervezedejük a tömör ellenzéki országos párt. De ha folyóasztal tapasztalánk, hogy dehisz sine nobis rendelkeznek felettünk s politikai hitvallásunkról, végre is oda lennének szorítva a vidéken, hogy szakaszonként szervezedjünk; és igyekezzünk a megalakuló ellenléteki körök egymás közt összetartó kapcsolatot keresni, és pedig a magok erejéből! Ha nem vezetnek, vagy nem jól vezetnek: azon utra kell térnünk, a melyen saját nézeteinkhez képest az általunk kilátásba tett sikert megszerzhettünk gondoljuk.

De még várjuk! Az illető irányadó egyéniségek pedig, jó lesz, ha gondolóra veszik a következményeket! Szerk.

Külföld. Németország. Bennigen a kiegyenlítés iránt javaslatot fog előterjeszteni A konservatívok, és szabad konservatívok helyeslik, de alán nem írják. A haladási párt részéről körülbelül tizenkét pártolóra számítanak.

A szövetségáncs ápril 11-iki ülésében Delbrück elnök kijelentette, hogy a kompromisszumot Poroszország hajlandó elfogadni. A többi meghatalmazottak ellenben nyilatkoztak, hogy e tárgyban azonnal utasítást fognak kérni.

Az országgyűlés minden előterjesztett javaslatát helyben hagyott. Az érczép iránti törvény XV-ik szakaszának megváltoztatása iránti törvényjavaslat elfogadott. Delbrücknek az osztrák tallérok beváltása iránt Lenz által tett javaslat mellett nyilatkozata elvetett.

A francia-német egyházmegyék határolalainak megállapítása iránti egyezkedés hírszerint befejezéséhez közel áll.

Az aschantok királya a Wolseley tábornokkal kötött békeszerződést, hírszerint aláírta.

Ismét az utcák befásításáról. Tehát mégis volt minapi felszólalásunknak némi eredménye. Behatott bizonyos körökbe méltó panaszunk, minek következtében erdős-

törő forró, égető lehelletet, mely folytonos benső izgalomról tanuszkodik s ha megfigyeljük a pillák árnyába borult szempárt, mely, mint a hálója mögé rejtőzött pók, észrevehetlen, hangtalan mozdulatalt villan jobbra és balra, meg fogunk győződni róla, hogy mindenre figyel, és mindent jól megjegyez magának.

Mellette egy huszárzásadosi egyenruhát viselő ur ül halvány és száraz arcczal; modorából ítélve, melylyel a nő iránt viseltetik, csak azt lehet megtudni, hogy a nőnek nem férje de azt nem, — hogy kedvese-e, vagy csak udvarlója? —

Kissé nagyon is tolakodó tekintetei, melyekkel a ritka szövött schwallal borított kezét ostromolja; az a kapzsiság, melylyel a nő minden tekintetét fölfogni igyekszik s végre édeskés suttogva beszélése mutatják, hogy ő nem lehet férj. —

Mert egy férj a házassélet hajnalán neje-néknél inkább gondolatalt ígérkeznek ellenszűs több megjelentében nem édeleg annyira a külső bajkorn; hisz azok már édes ösméresei! a déd és alkonyok pedig már nincsenek elrödel és részletei; a harmat elszájt, a virágok megszokottakká válnak, vagy épen hervadni kezdenek.

Szembem a nővel s a kapitány szomszéd-ságában állt a harmadik tag, egy 50 és 55 év közötti férfi, tuskés, félig ősz hajjal, rövid tuskés bajuszsal.

ter Török Pál állott ki a sikra, hogy a „Debrezen” valamelyik számában kinyilatkoztassa, miszerint az utcák befásítása nem az ő dolga, hanem a szépitészeti bizottságé és a tanácsé; a mennyiben pedig Török Pál ezen közegek tulcsapongó erélyességétől valószínűleg elhamarkodást vár, azokat szép csendes és rendszeres eljárásra, vagyis inkább elvártakozásra buzdítja.

Török Pál ezt mondja: mielőtt a befásításhoz fogunk, előbb a heti vásárt kell a piacról a város különféle részéire szétosztani! előbb a város lejtmerét kell elkészíteni, az ültetőföld fák nélküli területében meggezteni s aztán csak szépen csendesen előre! — Mi a város főmérnököt már ezélett 2—3 évvel hallottuk, hogy ő mennyire el van foglalva a lejtmerés nagy munkálata által, most 2—3 év lefolyta után egyik tagtársra a lejtmerés szükségéről disszertált, a mielőtt azt lehet következtetni, hogy az erdőmester szerint vagy 10 év múlva majd csak elkészül talán azon lejtmerés s akkor fog talán bekövetkeztetni azon momentum is, melyben utasítást nyerhet, hogy milyen magvat vessen az erdőmester 2—3 utca befásítására szükséges fásiskola alakítására!

Minapi cikünkben a piacr rendezéséről hallgattunk, az még megvan az ő régi eredetiségében, ott van még az a sok földszinti viskó, melyeket például a szatmári piacson is hiába keresünk, sőt ott van még az ő falusias regényességével az utca felé körül palánkázott egy porta is. A piacról nem szólottunk, mert ott még nagyon sok a teendő s még nem igen van azon jellege sem, mely mint a czepléd s széchenyitruca fásítási töredkeivel egy szólván azt akarja mondani „akarnék”, hogyha tudnék. Ott t. i. a piacr, még az sem a k a r, a ki tudna, mint ezt azon bizonyos háztulajdonos állapítja, a kinek számos év óta düldekedő állapot emeletes háza egy szép reggelen a takarékpénztár házuvarába bizonyosan beköszön.

Szóltunk egyedül arról, hogy czepléd s széchenyitruca a lakosok egy része fát ültetget, hogy a hatóság ezt nemcsak megengedje, hanem a czepléd-utca bizonyos részében nem várván a lejtmerést és az alapos egymástanál, maga részéről is ültetget s hogy a mennyiben ez most díszletlen, rendetlen, neveltségellenes állapot, mi azt indítványozzuk, hogy vegye a város tanácsa kezébe ezen ügyet s rendelkezésre álló közpénzvel néhány száz alkázvadonoz s néhány közmunkanapszám áldozatával egészítse ki ezen fasókat, teremvén azzal rendszeres egyformaságot s jótékony lombos árnyékot a város keleti széléről annak észlelé, még azon korbeliekre nézve is, a kik a gyermeképképt már elnyúltak és mathusalemi életre nem számítanak. Nem kell azok „facsoportozási poézis”, csak egy kis jó akarat, semmi egyéb.

Ismételjünk reményünket, hogy az illetők körében meglesz azon kis jó akarat, s azon el mellé állnak, mely szerint „jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok”, vagy is más szóval „jobb lesz az idén egy kiegyesztelő ákác-zsór, mint 20 év múlva egy platanuszkola — a nagy erdőn.” H.

Színházi szemle. Az utóbbi két estén adatott szinpadunkon: „Egy szó az országgyűléshez.” szimni 4 felv. írta Berg, fordította Veszély Ödön.

Bécsi darab. Ezzel lehet talán legtalálóbban jellemelni e szimniévet. Privillitvas van benne elég, s az eléggé mezeletlenül tálatattik a közönség elé; s nem hiányoznak belőle a szelendus ötletek sem, a mik a figyelmet felvonva tartják. A darab czeplá egyebiránt a polgári házasság előnyösségének felmutatása, s a hol ez irány nyilvánult, azon helyek közönségünk által is zajosan megtapsolattak. Szerző céljának kivételére elég drasztikus alakokat használ, s azon jészuatvetet látszik követni darabja megírásában, hogy a czepl szentesíti az eszközöket, holott a papi rendet kegyetlenül ostorozza. Hogy Bécsben a darab előadása, kivált a polgári házasság behozatala óta, betiltatott, annak okát a cenzoroknak az

Szakált nem viselt, hanem ez nem azt jelent, mintha álla sima lett volna! Korántsem; tuskés szakáltövek fodék egy oly rendetlen öszveviszva növellés, mintha valami töviskés álat bőrével lenne maszkirozva; vastag, előre meredő szemöldéi fényárkában tartják különben is mely tekvény szemeit, melyeknek kifejezése, — amár a szemgolyók alig láthatók, — olyan szurkós, mintha minden pillantása egy-egy ár lenne.

Bőre sárga; arca beesett s úgy összeviszva van ráncokkal barázdálva, mintha az évek mértani tanulmányokat csináltak volna rajta; vonalat után buzva s szögét szög után képezve.

Etten tuskés ur a kényelmet ingen szeret-het, mert támiányában nem annyira ül, mint inkább hanyat fektüdni látszott.

Lábait egész élvezettel meglyeszté az előtte álló asztal alá, hól azonban nem tartá azokat vesztve, hanem folyton ide-oda rakogatta, mely mitét közben nem egyszer éreztet szomszéd-áival, hogy mégis okos szokás a törökösök a láb keresztbe rakása, mert akkor nem lehet vele a szomszédoktól rugdosni, még pedig a nélkül rugdosni, hogy azért valaha bocsánatot kérne az illető.

(Folyt. következik.)

